

DOKUMENT			SIDA
Riktlinjer för begravningsverksamheten			1(4)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Ann-Christin Johansson/CH	2021-05-27	Dnr BV 2019-0089	

Riktlinjer för begravningsverksamheten

Fastställd av begravningsdelegerade 2021-10-25 § 23

Inledning

Svenska kyrkans församlingar och pastorat har riksdagens uppdrag att sköta begravningsverksamheten i enlighet med begravningslagen. Verksamheten utgör en skattefinansierad offentlig verksamhet, och lyder därför även under förvaltningslagen, kulturmiljölagen och annan relevant lagstiftning som reglerar offentlig verksamhet.

Begravningsverksamheten regleras också av kyrkoordningen och kyrkostyrelsens beslut med närmare bestämmelser om begravnings-samfälligheten i Göteborg (SvKB 2016:8).

Göteborgs begravnings-samfällighet är begravningshuvudman för de nio enheter (sex pastorat och tre församlingar) i Svenska kyrkan som har sin verksamhet i Göteborg. Begravnings-samfällighetens högsta beslutande organ, begravningsdelegerade, är valda ledamöter från de nio enheternas kyrkofullmäktige. Begravnings-samfälligheten ansvarar för begravningsverksamheten i Göteborg och förvaltar de allmänna begravningsplatserna i staden. Göteborgs begravnings-samfällighet har ett krematorium som också Göteborgs kranskommuner med flera nyttjar.

Begravningsverksamheten står under statlig tillsyn genom länsstyrelserna och deras begravningsombud. Utöver denna tillsyn anger kyrkoordningen att stiftens ska utöva tillsyn över hur uppdraget som huvudman för begravningsverksamheten fullgörs. I förhållande till den statliga tillsynen utgör stiftens tillsynsfunktion en främjande internkontroll inom förvaltningstillsynen. Den kyrkoherde som är ordförande i begravningsstyrelsen ansvarar för tillsyn över all verksamhet i begravnings-samfälligheten utifrån ett pastoralt perspektiv.

Kyrkoordningen anger att begravningsdelegerade ska fastställa riktlinjer för hur begravningsverksamheten ska vara utformad. Riktlinjerna fastställs för varje mandatperiod. Mindre ändringar beslutas årligen eller när det behövs. Uppdatering av redogörande fakta (del 2) görs utan beslut.

Riktlinjerna är ett styrdokument där begravningsdelegerade anger de övergripande och långsiktiga principerna och inriktningarna för verksamheten. De är också en redogörelse för begravningsverksamhetens förhållanden och hur begravningsstyrelsen och förvaltningschefen genom styrande dokument och åtgärder verkar för att riktlinjerna efterlevs. Riktlinjerna fungerar därför även som en återrapportering till begravningsdelegerade, och som ett grunddokument för stiftens tillsynsarbete.

DOKUMENT			SIDA
Riktlinjer för begravningsverksamheten			2(4)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Ann-Christin Johansson/CH	2021-05-27	Dnr BV 2019-0089	

Begravnings-samfällighetens vision beskriver begravningsverksamheten i ett mångkulturellt samhälle med hög tillväxttakt och hög förändringstakt. Värdegrunden bildar utgångspunkt för hur vi tar oss an vårt uppdrag.

Vision

Våra begravningsplatser ska vara rum för sorg, minnen och existentiella tankar.

Begravningsplatserna ska ge utrymme för kulturell och religiös mångfald.

Vi ska bidra till förståelse mellan människor när död och sorg är närvarande.

Vi ska visa omsorg om både avlidna och efterlevande.

Värdegrund

Alla människors lika värde är utgångspunkt för begravnings-samfällighetens förhållningssätt. Vi tillämpar likabehandling och opartiskhet i våra kontakter. Professionalism, hög kunskap och transparens präglar vår verksamhet.

Vårt uppdrag gäller alla, oavsett deras religiösa hemvist eller uppfattning i livsåskådningsfrågor.

Vi gravsätter de avlidna med respekt, värdighet och god etik.

Vi har en välskött miljö både ute och inne som bidrar till trygghet och rofylldhet.

Våra begravningsplatser är något mer än parker; de är platser där minnet av våra avlidna lever.

Vi arbetar med hållbarhet i fyra dimensioner: social, ekonomisk, ekologisk och andlig hållbarhet. De tre första är väl definierade; den andliga dimensionen betonar frågor om liv och död.

Prioriterade områden för perioden 2022-2024

Utifrån omvärldsanalysen, begravnings-samfällighetens uppdrag samt vision och förhållningssätt ska följande områden prioriteras den kommande mandatperioden. De konkretiseras i de årliga verksamhetsplanerna och budgeten.

- Säkra tillgången till begravningsmark på lång sikt
- Kommunikativ organisation både internt och externt
- Ekologisk hållbarhet med fokus på fossilfri verksamhet 2030
- Omvärldsbevakning
- Kontinuerlig kompetensutveckling
- Beakta barnperspektivet

DOKUMENT			SIDA
Riktlinjer för begravningsverksamheten			3(4)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Ann-Christin Johansson/CH	2021-05-27	Dnr BV 2019-0089	

Omvärldsanalys

Detta är en sammanfattning av de iakttagelser som gjorts i den omvärldsspaning som genomförts inför och under arbetet med riktlinjerna.

Göteborg hade i slutet av 2020 cirka 580 000 invånare och alla prognoser pekar på en kraftig befolkningstillväxt de kommande åren. Detta gäller både Göteborg och kranskommunerna. Enligt prognoserna behöver vi planera gravplatser för cirka 100 000 avlidna de kommande 20 åren. Det saknas för närvarande begravningsmark för den väntade befolkningstillväxten.

Vi har inte deltagit i planering av ny begravningsmark de senaste decennierna. Gunnareds kyrkogård invigdes 2003 men började planeras på 1980-talet. Med den ökande befolkningen och därmed ökande dödstalen är markfrågan ett stort problem som vi aktivt arbetar med eftersom planfrågor tar lång tid. Begravningsamfälligheten och Göteborgs stad samverkar i frågan. Det behövs både ny mark i anslutning till befintliga begravningsplatser och helt nya begravningsplatser i Göteborg.

De pågående klimatförändringarna innebär nya utmaningar som begravningsverksamheten måste ta hänsyn till. Det kan handla om stigande havsnivåer, ökad frekvens av skyfall och översvämningar, förändrade grundvattenförhållanden och en ökad risk för skred. Till exempel har Stampens kyrkogård ett utsatt läge vid Mölndalsån/Gullbergsån. Vi har också särskild uppmärksamhet på områdena i anslutning till kyrkogårdarna/begravningsplatserna i Billdal och Säve.

Den pågående pandemin har tydliggjort begravningsamfällighetens viktiga samhällsfunktion och behovet av beredskap för att säkra driften av verksamheten vid olika kriser. Samverkan med kringliggande huvudmän har ökat och vi har kunnat stötta både när det gäller kremationer och kylutrymmen. På grund av pandemin har vi också fler urnor som väntar på ceremoni eller gravsättning på grund av att anhöriga inte har kunnat samlas.

Göteborg blir allt mer mångkulturellt och en stor andel av befolkningen är utrikesfödd (27,5 procent 2019). Detta märks på våra begravningsplatser/kyrkogårdar. Samtidigt vill allt fler kunna ha individuella uttryck i samband med begravningsceremonier och på själva gravplatsen. Allt färre göteborgare tillhör Svenska kyrkan och andelen begravningar enligt Svenska kyrkans ordning minskar och variationen av begravningsceremonier ökar. Den här utvecklingen gäller hela landet, men går fortare i de tre storstäderna.

Begravningsplatserna uppfattas som en del av stadens gröna stråk. Många göteborgare besöker begravningsplatserna/kyrkogårdarna av andra skäl än att besöka en grav. Samtidigt är begravningsplatser/kyrkogårdar en viktig plats för existentiella tankar enligt de mätningar som Svenska kyrkans nationella nivå genomför årligen. I begravningsamfällighetens uppdrag ingår att värna respekten för de avlidna och de anhörigas behov av en plats att sörja och minnas på. Det kan ibland kollidera med människors behov av tillgång till grönområden.

DOKUMENT			SIDA
Riktlinjer för begravningsverksamheten			4(4)
UPPRÄTTAT AV	DATUM	DOKUMENTBETECKNING	VERSION
Ann-Christin Johansson/CH	2021-05-27	Dnr BV 2019-0089	

Nu gällande lagstiftning för begravningsverksamheten behöver ses över. Ansvarsfördelningen mellan kommunen och begravningshuvudmannen är oreglerad när det gäller att planera för ny begravningsmark. Vidare utgår begravningslagen från den avlidnes önskemål. Vi och andra inom begravningsbranschen upplever att det saknas lagstiftning som reglerar de frågor som uppstår mellan de efterlevande.

Arbetet med omvärldsanalysen tydliggör begravningsverksamhetens behov av omvärldsbekantning. Denna bör vara en återkommande integrerad del i verksamheten och har därför lyfts fram som ett prioriterat område.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är inskriven i SvKB 2016:8 3 kap Begravningsstyrelsen under Begravningsstyrelsens uppgifter 2 §: Därvid skall begravningsstyrelsen verka för barnets bästa och göra barnkonsekvensanalyser inför beslut.

Barnkonsekvensanalyser är en självklarhet i samband med viktigare beslut inom Svenska kyrkan och det gäller också för begravningsverksamheten. Begravningsverksamheten bedriver ingen verksamhet för och med barn på det sätt som görs inom Svenska kyrkans församlingar. Det är angeläget att hitta former för att tillmötesgå barns behov av att förstå begravningsplatsen/kyrkogården och begravningsplats i samhället.

Begravningsverksamheten saknar kompetens när det gäller arbete för och med barn men vill pröva möjligheten att utveckla barnperspektivet i samverkan med andra. Detta är ett prioriterat område.